

- розроблення прийомів мотивації ефективного самостійного вивчення дисципліни через систему оцінювання модуля самостійної роботи.

1. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерности, основы и методы: учебно-методическое пособие. – М.: Высшая школа, 1980. – 368с. 2. Коваль В.Ю. Система позааудиторної діяльності студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/10. 3. Кондрашова Л.В. Теоретические основы воспитания нравственно-психологической готовности студентов пединститутов к профессиональной деятельности: дис. д-ра пед.наук. – М., 1989. – 363с.

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ІНФОРМАЦІЙ»

Навитка М.Л.

Національний університет "Львівська політехніка"

Сьогодення вищої освіти в нашій державі перебуває на перехресті питань використання традиційних технологій та інтерактивних методів та прийомів навчання. У вузі студенти користуються новітніми технологіями, але ситуація ускладнюється нестачею ресурсів, необхідних для забезпечення повноцінного використання новітніх технологій та програмного забезпечення.

Теорія інформації в її класичному смислі – це вирішення теоретичних питань по підвищенню ефективності та функціонуванню інформаційних систем – в нашому випадку систем зв'язку. Вона включає в себе:

- аналіз сигналів як засобів передачі інформації;
- аналіз інформаційних характеристик джерел повідомлень і каналів зв'язку;
- теорію кодування;
- методи прийому та опрацювання інформації.

Навчити підростаюче покоління орієнтуватися у величезному інформаційному просторі – надзвичайно актуальне завдання. При вивченні дисципліни підбираються методи, які найкращим чином підходять для цієї вікової категорії студентів, їх кваліфікаційної та особистісної підготовки. Уроки, які не вкладаються (повністю або частково) в рамки виробленого й сформульованого дидактикою, на яких викладач не дотримується чітких етапів навчального процесу,

традиційних видів роботи, - інноваційні, нестандартні. Це можуть бути й уроки-діалоги, диспути, КВК, конференції, аукціони, концерти, подорожі, екскурсії, ігри. Наприклад, при вивченні відповідних тем «Теорії інформації», усвідомлено створюється дискусійна ситуація, не тільки для того, щоб виявити інтелектуально-кваліфікаційний рівень студента, а й для того, щоб зрозуміти ставлення деяких студентів до професійної підготовки і до професії в цілому, їх прагнення або байдужість до штучно створеної критичної ситуації, в якості якої виступає дискусія, особистісний прояв у професії, прагнення до самореалізації та саморозвитку.

Як можна підвищити мотивацію студентів у вивченні цього предмета? Визначається тематика з урахуванням навчальної ситуації предмета, природних професійних інтересів, захоплень і здібностей студентів. У своїй практиці роботи я використовую включення елементів методу проектів у звичайний урок для активізації діяльності студентів як на уроках, так і в позаурочний час. Джерелом мотивації роботи студентів при створенні проектів є можливість використання сучасних видів обробки інформації, актуалізація отриманих раніше знань, застосування комп'ютера як засобу рішення власних конкретних завдань (наприклад, комп'ютерне створення презентацій та оформлення для наочного супроводу доповіді). В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвитку критичного і творчого мислення [1].

Проектний метод використовується як творча, індивідуальна (групова) діяльність студентів протягом навчального семестру. Така робота формує навички самоосвіти і складається з декількох етапів:

- підготовчий, пов'язаний з підготовкою проблеми, розробкою декількох варіантів і вибору одного з них;
- дослідний етап (розбиття проекту на частини, їх аналіз);
- реалізація проекту;
- захист проекту (обговорення проекту і процесу діяльності студентів).

Джерелами даних для роботи над проектом можуть бути:

- ресурси Інтернет, за допомогою якої студенти також вчать правильно формувати запити по пошуку даних, обробляти отриману інформацію;
- допоміжна література (статті з журналів, газет, науково-технічна література);
- лекційний і практичний матеріал уроків.

Проектна діяльність передбачає при здійсненні проекту дотримання певного алгоритму і поєднання різних видів діяльності: на

різних етапах здійснення проекту виконується відповідний елемент проектної діяльності. Освоєння елемента проектної діяльності призводить до формування відповідного спеціального вміння. У процесі використання елементів проектної діяльності, формуються такі вміння та навички, як:

- рефлексивні вміння: вміти осмислювати завдання, для вирішення якої недостатньо знань; відповідати на запитання: чому треба навчитися для вирішення поставленого завдання?

- пошукові (дослідні) вміння: висування ідеї, проблеми, цілі та формулювання завдання, висування гіпотези, постановка питання (пошук гіпотези), формулювання припущення (гіпотези), обґрунтований вибір способу або методу, шляхи в діяльності, планування своєї діяльності, вміння знаходити інформацію за каталогами, проводити контекстний пошук, в гіпертексті, в Інтернеті, формулювання ключових слів, структурування інформації, прийом і передача інформації, подання в різних формах;

- навички оціночної діяльності;

- вміння та навички роботи у співпраці: колективне планування, взаємодія з партнерами, взаємодопомога в групі у вирішенні спільних завдань, навички ділового партнерського спілкування, вміння знаходити і виправляти помилки в роботі інших учасників групи;

- менеджерські вміння та навички: проектування процесу, планування діяльності, часу, ресурсів; прийняття рішень і прогнозування їх наслідків, навички аналізу власної діяльності;

- комунікативні: уміння брати участь в дискусії, знаходити компроміс, взаємодіяти всередині групи, уміння ініціювати навчальний взаємодія з дорослими (вступати в діалог, задавати питання і т.д.);

- презентаційні вміння та навички: навички монологічного мовлення, впевнено тримати себе під час виступу, артистичні вміння, використання різних засобів наочності при виступі, вміння відповідати на незаплановані питання [2].

Інформаційні середовища для розробки проектів на уроках інформатики та ІКТ різноманітні: MS WORD, графічні редактори, MS ACCESS, MS PowerPoint, MS EXCEL, MS Publisher.

У процесі роботи я використовую включення елементів методу проектів (в даному випадку MS PowerPoint) у звичайний урок для активізації діяльності студентів як на уроках, так і в позаурочний час. Кращі з проектів студенти представляють на останній лекції. Аналіз рівня їх виконання дозволяє зробити наступний висновок - в цілому проектна методика є ефективною інноваційною технологією, яка значно підвищує рівень комп'ютерної грамотності, внутрішню мотивацію та

рівень самостійності студентів, їх толерантність, а також загальний інтелектуальний розвиток.

Тому, якщо ми говоримо про метод проектів, то маємо на увазі спосіб досягнення мети через детальну розробку проблеми, яка повинна завершитися цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформленим у MS PowerPoint. Цей результат можна побачити, осмислити, застосувати в реальній практичній діяльності. Щоб добитися такого результату, необхідно навчити молодь самостійно мислити, знаходити і вирішувати проблеми, використовуючи знання з різних областей, уміння прогнозувати результати і можливі наслідки різних варіантів рішення, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Основні вимоги до використання методу проектів:

1. Наявність значущого в пізнавальному сенсі завдання, що вимагає інтегрованого знання
2. Практична і теоретична значущість результатів.
3. Самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність студентів.
4. Збір, систематизація і аналіз отриманих даних.
5. Підведення підсумків, оформлення результатів, їх презентація.

Технологія проектування дозволяє студентам досить повно реалізувати потенціал самостійної пошуково-дослідної діяльності за допомогою різноманітних джерел інформації, яка поєднується з аналізом самостійно створеної інформаційної продукції. Така робота сприяє розвитку навичок сприймання та розуміння засобів масової комунікації у всьому об'ємі. Тут реалізується ідея тісного взаємозв'язку з навчальною діяльністю на основі самостійної творчості студента де педагог виступає у ролі консультанта-координатора [3].

1. Полат Е.С., Бухаркина М.Ю. и др. *Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учебн. пособие* – М.: 2001. 2. *Сучасні педагогічні технології. Навчально-методичний посібник / Автор-укладач Федорчук Е.І., Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. – 212 с.* 3. *Проектна діяльність студентів у процесі опанування навчальної дисципліни «Шкільний курс світової художньої культури та методика його викладання», К.-П.Аліксійчук О.С., Федорчук В.В.К.-П., 2008.*